

IGAZSÁGÜGYMINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

MENEKÜLTÜGYÉRT ÉS MIGRÁCIÓÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII/23/4/2016
MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2016. SZEPTEMBER 9. 9.00

Helyszín: 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 4. IV. em. 439.

Időpont: 2016. szeptember 9. 9.00

Tárgy: Menekültügyért és Migrációért Felelős Tematikus Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Felkai László, a Belügyminisztérium közigazgatási államtitkára köszöntötte a jelenlévőket, elmondta, hogy a Menekültügyért és Migrációért Felelős Tematikus Munkacsoport ülését az ügyrendben meghatározott féléves ütemezés miatt hívták össze. Jelenleg nincs esemény migráns ügyben, de bármikor lehet. Nem lehet tudni, hogy a migránsok elindulnak-e, nem lehet tudni azt sem, hogy milyen útvonalon. Nem lehet pontosan kiszámítani, hogy a környező országok magatartása hogyan változik, ami a magyar válaszlépést befolyásolja. A szerb, a macedón és a bolgár magatartás elég gyakran változik, ezek befolyásolják a magyar magatartást. Pillanatnyilag egy nagy várakozás, felkészülés van. Véleménye szerint közös válaszadás nem várható – ahogy az elmúlt három évben sem volt –, így az egyes országoknak, ország-csoportoknak (pl. V4) együtt kell megtalálnia a reakciót. Az Európai Unió egyre inkább szétszakadozottabb az értékrend, illetve a válaszadás szempontjából. Azok a tervezetek, amelyeket különböző szinteken köröztetnek – ezek az EU honlapján is megjelennek –, semmi újdonságot nem mondanak. Szeptember 15-én indul a politikai szezon az EU-ban, de nem várnak semmit ettől. Készülnek, de pontosan nem tudják, hogy mire.

Dr. Végh Zsuzsanna a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (a továbbiakban: BÁH) főigazgatója tájékoztatta a jelenlévőket a legfrissebb statisztikai adatokról, illetve a jelenlegi helyzetről:

- A kérelmezők száma már átlépte a 26 ezret. Tavalyi összehasonlításban ez lényegesen kevesebb, hiszen a 2015. szeptember 15. óta történt változások, az ideiglenes műszaki határzár és a jogszabályi változások jelentősen mérsékeltek a Magyarország irányába történő beáramlást. Európai összehasonlításban nézve jól látszik, hogy Magyarország még mindig a legtöbb menedékkérelmet regisztráló országok sorában van, az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal felmérése szerint az 5. helyen áll Magyarország a tagállamok között.
- Az állampolgársági összetételt illetően nincsenek jelentős változások a korábbi időszakhoz képest. Kirívóan nagy számban afgán állampolgárok érkeznek

Magyarországra. Ez a kategória sok fejtörést okoz a magyar szervezeteknek és más tagállami menekültügyi hatóságoknak is. Ez az az állampolgársági kör, ahol jelentős mértékben változott a megítélés, sokkal inkább előtérbe kerültek azok a kérdések, hogy van-e belső menekülési alternatíva, hogy az afgán állampolgárok minden esetben valódi menekültnek tekinthetők-e. Magyarországon is második helyen vannak a szír, illetve magukat szírnek valló menedékkérők. Nagyon sok a pakisztáni, iráni, iraki. Változatlanul vegyes a kép a kérelmező összetételét illetően, a tranzitória felől bejutó menedékkérők között a kubai állampolgároktól kezdve nagyon sokféle náció megtalálható.

- A menedékkérelmek legnagyobb arányban ma a tranzitóriában – különösen a júliusi jogszabályváltozások óta – kerülnek előterjesztésre. A 2016. szeptember 8-ai adatok szerint 7218 menedék kérelem került benyújtásra a röszkei és a tompai tranzitóriában.
- A kérelmezők 90%-a különleges bánásmódot igénylő személy. Nagyon sok a kisgyermekes család. **Dr. Végh Zsuzsanna** köszönetet mondott azoknak a szervezeteknek, akik a BÁH-hal együttműködésben nagyon sok támogatást nyújtanak a belépők és a kint várakozók számára. A különleges bánásmódot igénylő személyek néhány órán belül – de fél napon belül biztosan – beszállításra kerülnek az országban működő valamelyik befogadó állomásra, bár ezeknek a személyeknek a döntő hányada néhány napon belül elhagyja azt. Ez maximum 5-6 napos tartózkodást jelent a befogadó állomáson, és kicsi gyerekekkel is útnak indulnak ezek a kérelmezők. Sajnálatos tapasztalat az, hogy több olyan családdal is találkoztak, akiket a rendőrök az ellenőrzés során a nyugati határszakaszról visszaszállítottak a befogadó intézménybe, mert jogtalan a továbbhaladásuk. Ettől függetlenül a folyamatban lévő ügyek döntő hányadát megszüntető végzéssel kell lezárniuk, mert eltűnik a kérelmező. Ez magyarázza a statisztikai számok alakulását is.
- Ebben az évben már több mint 44 ezer ügyben hoztak megszüntető döntést. Ebben benne van közel húszezer olyan kérelmező ügye, amelyek tavaly december 31-én még folyamatban voltak, mert a tömeges beáramlás következtében áthúzódtak erre az évre. Ettől függetlenül ez egy kirívó szám. Ezek az adatok, ha mennyiségileg nem is, de arányait tekintve megegyeznek más tranzit országok adataival. Jellemzően ott is megszüntetésre kerül az eljárások döntő többsége az illegális továbbhaladás okán.
- Az elismerési arány nem rossz az érdemben lefolytatott ügyek számához viszonyítva. Ebben az évben 344 személy kapott valamilyen nemzetközi védelmet, az elutasítások száma 2218.
- A tranzitóriákkal kapcsolatban elmondható, hogy ott nagyon alapos ellenőrzés folyik azért is, mert a tapasztalatok szerint néhány nap múlva nagyon sokan elhagyják az országot. Mindenképpen indokolt, hogy olyan jellegű meghallgatásra kerüljön sor a tranzitóriában, amely ki tudja szűrni a kockázatot jelentő személyeket, és amely segítségével a hatóság be tudja azonosítani a részletes meghallgatás alapján, hogy gazdasági migránsról vagy olyan személyről van szó, aki valóban nemzetközi védelem valamelyik formájára lehet jogosult. Ezek a meghallgatások kiváltják azokat a meghallgatásokat, amelyekre korábban a nyitott befogadó állomásokon került sor.
- Menekültügyi őrizetben ma jellemzően azok a személyek vannak, akik esetében a dublini eljárás megindításáról döntött a hatóság, hiszen látni, hogy a tranzitóriába érkezők jelentős hányada már regisztrálásra került más európai uniós tagállamban, jellemzően Görögországban, Bulgáriában. Az Eurodac rendszerben az ujjnyomat találatok jellemzőbbek Bulgáriára, mint Görögországra. A menedékkérők abban a tagállamban, amelyben először lépnek be az Unió területére és ahol benyújtják a kérelmüket, elhelyezésre kerülnek valamelyik befogadó intézményben, de azt jogellenesen elhagyják és továbbhaladnak hazánkon keresztül, valamelyik célország

irányába. Magyarországon sem történik más, az ismételten előterjesztett menedékjogi kérelem alapján újra regisztrálásra kerülnek, majd a hatóság döntését be nem várva tovább haladnak Ausztria irányába. Első sorban tehát azok a személyek vannak menekültügyi őrizetben vagy szabadságkorlátozás hatálya alatt, akik esetében a dublini eljárás keretében lehetőség van arra, hogy másik tagállam felelősségét megállapítva a visszaszállítás megtörténjen. Őrizetben vannak azok a személyek is, akiknek már nem első kérelmével foglalkozik a hatóság, akiket már nem először adtak vissza dublini eljárás keretében Magyarországnak, vagy azok a személyek, akiknek az esetében az első meghallgatás alapján köz- vagy nemzetbiztonsági kockázat merül fel, és ezért a szigorúbb ellenőrzésük indokolt. A menekültügyi őrizetben lévők száma nem magas, ma 221 fő van valamelyik menekültügyi őrzött befogadó központban.

- A nyitott befogadó állomásokon tartózkodók száma 406 fő. Általában naponta 400-450 fő között van az intézményben elhelyezettek száma. A befogadó kapacitásokat tekintve most nem olyan leterheltek ezek az intézmények, mint a korábbi időszakban. Ennek az az indoka, hogy a többség arra törekszik, hogy néhány napon belül elhagyja Magyarországot.

Lehel Balázs a Nemzetközi Migrációs Szervezettől jelezte, hogy lenne egy pár kérdése a tranzitónákkal kapcsolatban. Elmondta, hogy egy nagyobb projekt keretében kérdőívet vesznek fel a tranzitónákban és a többi létesítményben tartózkodókkal. Eddig Magyarországon kb. 1000 kérdőívet vettek fel, a nyugat-balkáni útvonal mentén kb. 15.000-et. Kialakul ezáltal egy részletes kép, hogy milyen mozgások vannak a Nyugat-Balkánon, melynek neuralgikus pontja a tranzitónák, illetve a tranzitónák környéke. Maximálisan megérti, hogy a tranzitónákban nagyon alapos vizsgálatok zajlanak, amelyek időt és kapacitást követelnek. Ugyanakkor látják, hogy az ide való bejutást, illetve a menedéjog iránti kérelmük benyújtását sokáig várják az ügyfelek. Egy részük a tranzitónáknál várakozik, másrészt ingázik a tranzitóna és a szerb oldalon lévő különböző létesítmények között. Listákkal próbálják a bejutást egymás között szabályozni. Mivel az idő múlásával a türelmük csökken és a helyzetük messze nem ideális, ezért sokan a kerítésen átkelve, illetve egyéb más módon próbálnak meg bejutni Magyarország területére, melyből esetenként tragikus történetek bontakoznak ki. Erre való tekintettel megkérdezte, hogy érdemes lenne-e fejleszteni ezt a kapacitást a tranzitónák környékén. Érdemes lenne-e a menedéjog iránti kérelemnek a benyújtását valamilyen módon könnyebbé tenni, azért, hogy ezáltal a várakozás körülményein lehessen egy kicsit javítani?

Dr. Felkai László elmondta, hogy a Kormánynak nincs olyan szándéka, hogy a tranzitónák számát most növelje. Egy pár hónappal ezelőtt megjelent statisztika szerint – amely tavaly év végével zárult, és amelyben összehasonlították, hogy különböző országokban hány kérelmet nyújtottak be, illetve dolgoztak fel – valamivel jobbak voltunk, mint Görögország. Ha Keletre kitekintünk, hogy milyen a befogadási kapacitás, látszik, hogy nem vagyunk rosszabbak.

Dr. Végh Zsuzsanna a várakozással kapcsolatos körülmények kapcsán elmondta, hogy a BÁH is sok mindent tett, hogy segítse a határnyiladéokban vagy azon túl várakozók helyzetét. Hozzátette, hogy a szerb hatóságok is komoly erőfeszítéseket tettek annak érdekében, hogy a befogadó intézményekbe hajlandóak legyenek bemenni a menedékkérők. Hasonlóan a 2015-ös magyarországi helyzethez, a migránsok egy része be sem nyújtja a menedékkérelmét és nem hajlandó bemenni a szabadkai vagy távolabbi befogadó állomásokra. Jelenleg Szerbiának 5000 fős befogadó kapacitása van az intézményekben. Sajtóhírekből és szakmai tájékoztatásokból is tudni lehet, hogy most Szerbiában kb. ennyi migráns van. Ha mindenki jogkövető lenne, akkor a szerb hatóságok és menekültügyi szervek biztosítani tudnák a

megfelelő ellátásukat, és nem kellene olyan rossz körülmények között, a szabad területen várakozni. Több magyar karitatív szervezet is van, akik segítséget nyújtanak a várakozóknak, élelmiszert osztanak, gyermekorvosi ellátást biztosítanak. Ezek az ellátások természetesen a tranzitónákban is biztosítottak. A BÁH több tízmillió forintot fordított arra, hogy naponta élelmiszercsomagot oszt a várakozók részére. Sajnos a BÁH és a különböző karitatív szervezetek által kiosztott élelmiszerek egy része a szemétkébe kerül. Tehát ebben a tekintetben nincs hiány a támogatásban, az ott várakozók nem éheznek, ivóvíz is mindig biztosított volt. Számptalan olyan intézkedés történt, amely arra irányult, hogy tisztálkodási lehetőség is legyen, esetleg mosni, mosogatni tudjanak, ehhez kiépültek olyan konténerek, ahol ezek az igények is kielégíthetők. Ezek az emberek nem kényszerből, hanem saját elhatározásukból várakoznak a határ szerb oldalán. **Dr. Végh Zsuzsanna** hangsúlyozta, hogy ezen személyek arra várnak, hogy tovább tudjanak haladni Németország felé. A menedékkérelm benyújtása egy eszköz ehhez, egyértelmű, hogy az országot elhagyók visszaélés-szerűen nyújtják be a menedékkérelmet, hiszen lenne esélyük, hogy megvárják az érdemi döntést. Az állampolgársági összetételt nézve nyilvánvaló, hogy bizonyos kategóriáknál jogos lenne a nemzetközi védelmi igény (pl: valódi szír állampolgárok esetében, akik tényleg a családjuk életét mentik), de nekik is az a céljuk, hogy eljussanak Németországba. Az, hogy minél több menedékkérőt engedjünk be, messze áll az európai uniós prioritásoktól, mert nem az a cél, hogy emberek szabadon, tömegesen és főként ellenőrizetlenül mehessenek országhatárokon keresztül az általuk választott célországba.

Lehel Balázs megkérdezte, hogy mi vár itt Magyarországon azokra, akik megkapják a nemzetközi védelmet (idén 300 fő kapott valamilyen védett státuszt). Idén az integrációs szerződésekhez kötött támogatásokat jelentősen csökkentette a Magyar Kormány, így az integráció valós esélye jelentősen csökkent. Milyen esélyeik vannak azoknak, akik úgy döntenek, hogy megvárják a menedékjogi döntést és ráteszik az életüket arra, hogy ebben az országban integrálódjanak?

Dr. Felkai László elmondta, hogy a Kormány jelentős részét, sőt döntő többségét megvonta a juttatásoknak, de a Menekültügyi és Migrációs Alap forrásaira továbbra is lehet pályázni, ami egy 7 éves EU-s pénzügyi alap.

Dr. Végh Zsuzsanna hozzátette, hogy nemrég volt a BÁH szervezésében a velük szorosan együtt működő karitatív szervezetekkel egy tanácskozás, ahol felvetődött ez a kérdés. A Hivatal hangsúlyozta ezen alkalommal is, hogy örömmel támogat minden olyan pályázatot, és segítséget nyújt a kidolgozásához is, ami arra irányul, hogy a Menekültügyi és Migrációs Alap forrásainak a terhére történjen az integráció elősegítése. Felvázolták a közös gondolkodás irányainak pontjait, melyben a jelenlévők részéről egyetértés volt, így ezen az úton el is tudnak indulni.

Puskás Zsuzsanna a UNHCR képviselőjében megkérdezte, hogy BÁH-nál maradnak-e az integrációval kapcsolatos feladatok.

Dr. Felkai László reagálva **Puskás Zsuzsanna** kérdésére elmondta, hogy az áprilisban megjelent kormányhatározat tartalmazza, hogy milyen szervezeten belüli változások lesznek szeptember 1-jével, illetve január 1-jével. A BÁH-ot ez annyiban érinti, hogy az állampolgársági ügyek átkerülnek a kormányhivatalokhoz, illetve a Belügyminisztérium helyett a Miniszterelnökséghez. Egyéb változás nincs, a migrációs ügyekben a Kormányon belüli munkamegosztás változatlan.

Dr. Végh Zsuzsanna hozzátette, hogy az integrációs rendszert megváltoztató jogszabályi változás hatályba lépése előtt számtalan integrációs szerződés megkötésére került sor. Ezeknek a szerződéseknek két év a maximális időtartama. A BÁH számításai szerint ez még 100 milliós nagyságrendű támogatás kifizetését jelenti az elkövetkezendő két éven belül.

Demeter Áron az Amnesty International Magyarország képviselőjében megkérdezte, hogy van-e arra mód, hogy a már meglévő tranzitónák napi befogadási kapacitását növeljék a jelenlegi 15 főről? Valamint tervezi-e a BÁH, hogy változtat a mostani eljárás, miszerint az ott várakozó menedékkérők állítják össze a menedékkérők várakozási listáját? Néhány interjúból és kutatásból az látszik, hogy ezeknek a listáknak az összeállítása általában teljesen önkényes. Azért is kell limitálni 15 főre a tranzitónák befogadását, hogy a visszaélés-szerű menedékkérelmeket korlátozzuk?

Dr. Felkai László hangsúlyozta, hogy Szerbia biztonságos harmadik ország. Miért kellene Magyarországnak, mint egy biztonságos harmadik országgal határos országnak, a tranzitóna kapacitását növelni? Tehát a Kormány nem tervezi a tranzitóna-szám növelését.

Dr. Végh Zsuzsanna a listák összeállításával kapcsolatosan elmondta, hogy a Hivatal felkérte az ENSZ Menekültügyi Főbiztonságát, hogy nyújtson segítséget ebben, és ezt részben meg is tették. A BÁH egyik tapasztalata, hogy ezeket a listákat nem menedékkérők, hanem civil szervezetek állítják össze, a másik, hogy ez már Szabadkán a befogadó intézményben megtörténik. A BÁH soron kívül belépteti a karitatív szervezetek javaslata alapján pl. a betegeket, orvosi segítségre szoruló kisgyerekes családokat. Tehát meghallgatják az ott dolgozó szervezetek véleményét. A BÁH semmiféle olyan előírást nem fogalmazott meg, hogy sorszámot kellene osztani és az alapján lehetne csak belépni a tranzit zóna területére. Az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága kérte a korábbi időszakban, hogy legyenek ilyen listák annak érdekében, hogy kiszámítható legyen a várakozási idő, ettől a BÁH nem zárkózott el, csak segítséget kért a kint dolgozó civil szervezetek részéről.

Demeter Áron megkérdezte, hogy akkor nem igaz, amit a várakozó menekültek meséltek, hogy amikor odaérnek, akkor egy nem hivatalos, ott várakozónak tűnő személy állítja össze ezeket a listákat, és írja fel őket érkezési sorrendben.

Dr. Végh Zsuzsanna elmondta, hogy ilyenről nincs információja. Előfordulhat, nem kizárt, hogy egymás között ilyen történik, de a Hivatal szándéka nem erre irányul. Mivel a munkacsoportüléseken jelenlévők között is vannak, akik segítenek a tranzitónában, ezért megismételte azt a kérését, hogy nyújtsanak segítséget számukra annak érdekében, hogy a várakozók tudják, hogy körülbelül mikor fognak sorra kerülni, és beléptetés folyamatos legyen.

Horváth Sándor a Baptista Szeretetszolgálattól a tranzitónákkal kapcsolatban azt a kérdést tette fel, hogy mely segélyszervezetek vannak jelen és milyen feladatokkal? Valamit várható-e a jövőben nagyobb igény a segélyszervezetektől, ha változik a helyzet? A Szeretetszolgálat is jelezte, hogy lemennének a déli határszakaszra felmérni a helyzetet, hogy hol tudnának segíteni, de elutasító választ kaptak a BÁH-tól.

Dr. Végh Zsuzsanna tájékoztatta **Horváth Sándort**, hogy több segélyszervezet van jelenleg, amelyek akár az egészségügyi ellátás tekintetében, akár élelmiszerosztásban, időnként tolmácsolásban támogatják a tranzitónában a BÁH tevékenységét. Mivel nagyon szűkös hely áll rendelkezésre, kérték, hogy koordinált legyen a civil szervezetek segítségnyújtása. Öt

segélyszervezet van jelenleg a tranzitónában. Ezekről a segélyszervezetektől is kérték, hogy együttműködést valósítsanak meg annak érdekében, hogy ne legyen olyan támogatási forma, amit mindenki nyújt, és ne legyen olyan, amelyet egy szervezet sem. Nemzetközi szervezetek is naponta jelentkeznek segítségnyújtási szándékkal, de a tranzitónában olyan szűkös hely - kis alapterületű konténerek - állnak rendelkezésre, hogy a BÁH nem tud minden szervezetet beengedni.

Aaron Stevens a Budapesti Református Skót Missziói Egyházközség képviselőjében megköszönte a tájékoztatást, hogy a tranzitónában 90%-ban különleges bánásmódot igénylő személyek nyújtják be a menedékkérelmet. Megkérdezte, hogy miért nincs feltüntetve egy plakáton sem, hogy „Tudta-e, hogy a tranzitónában lévők 90%-a különleges bánásmódban részesül?”.

Dr. Felkai László hangsúlyozta, hogy a kormányzat tájékoztatási politikája összefügg azzal, amit a Kormány kommunikálni szándékozik. A kormány azt kívánja kommunikálni –amit határozatban ki is mondott –, hogy nem kíván nagy számban harmadik országokból befogadni menekülteket. Ezért olyan adatot nem kommunikál, amely ezzel ellentétes hívszavú lenne, vagy a Kormány értékrendjével nem egyezik meg.

Aaron Stevens megjegyezte, hogy tudomása szerint a többgyermekes család is belefér a Kormány értékrendjébe.

Demeter Áron újra megkérdezte, hogy milyen okai vannak annak, hogy 15 főben limitálják naponta a tranzitónába való belépést.

Dr. Felkai László jelezte, hogy bármelyik biztonságos harmadik ország felől nem kívánja Magyar Kormány növelni a belépők számát. Ellentétes esetben azt kommunikálnák, hogy Szerbiának, mint EU tagjelölt országnak nem kell teljesítenie a kötelezéseit, nem kell elbírálnia a menedékkérelmeket, mert Magyarország átveszi a terheket.

Dr. Végh Zsuzsanna hangsúlyozta, hogy ezeket az embereket már regisztrálták Görögországban, vagy Bulgáriában, ahol először benyújtották a menedékkérelmet. Ha kinyitnánk a kapukat, és azt mondanánk, hogy figyelmen kívül lehet hagyni minden jogi előírást, ami arra kötelezi a kérelmezőket, hogy Görögországban, Bulgáriában várják meg a kérelmük elbírálását, akkor mi értelme lenne az uniós szabályoknak. A BÁH is, más tagállamok menekültügyi hatóságai is nagy erővel támogatják Görögországot a helyszínen, annak érdekében, hogy eleget tudjon tenni a kötelezettségeinek.

Demeter Áron elmondta, hogy nem vonja kétségbe a BÁH elhivatottságát és szakmai kompetenciáit. A kérdése arra irányult, hogy Szerbia a Magyar Kormány szerint biztonságos ország, az ENSZ és más nemzetközi szervezetek szerint nem az. Évek óta nincsen működő menekültügyi rendszere Szerbiának, és Görögországnak sem. Az Európai Bizottság legutóbb júniusban mondta, hogy egyelőre még nem vizsgálják felül a korábbi döntést miszerint nem küldenek vissza menedékkérőket Görögországba a dublini rendszer keretében. A különböző jelentések alapján tudni lehet, hogy a Törökországból Görögországba érkezők menedékkérelmének elbírálása gyakorlatilag alig vagy egyáltalán nem halad. Hangsúlyozta, hogy tudomása szerint Magyarország sem küld vissza menedékkérőket Görögországba a dublini rendelet alapján.

Dr. Felkai László Görögországgal kapcsolatban jelezte, hogy a nemzetközi jog egyik elismert alapelve értelmében a körülmények lényeges megváltozása esetében máshogy lehet cselekedni, szerződésmódosításokat lehet kezdeményezni. Az EU adatai alapján az elmúlt egy év alatt 250 milliárd forintnyi támogatást kapott Görögország a menekültügyi rendszerének helyrehozása érdekében. Ezért nem fogad Magyarország olyan menedékkérőt más országból, akiről bizonyítható, hogy Görögországban lépte át a határt. Ma már nem valós, hogy Görögországnak nincs működő menekültügyi rendszere. Szerbiával kapcsolatosan elmondta, hogy magyar jogszabály minősítette biztonságos harmadik országnak, ezért amíg ezt az Alkotmánybíróság vagy az Európai Unió Bírósága nem bírálja felül, addig nem vitás a magyar jogalkalmazó szervek előtt, a BÁH előtt, hogy Szerbia biztonságos. Hangsúlyozta, hogy a jogállamiságot nem szolgálja, ha a szubjektív jogértelmezést megengedjük.

Demeter Áron jelezte, nem azt kérte, hogy a BÁH ne tartsa be a jogszabályokat. A kérdése arra vonatkozott, hogy ha a tranzitóna előtt várakozók 90%-a különleges bánásmódot igénylő személy, és tudjuk, hogy egyre többen mennek vissza Szerbiába várakozni, amíg sorra kerülnek, akkor nem lenne-e érdemes átgondolni a kapacitás növelését. Azt senki nem vitatja, hogy nagy mennyiségű pénz és humán erőforrás áramlott Görögországba, de ez a körülmények lényeges megváltozását nem idézte elő.

Dr. Végh Zsuzsanna jelezte, hogy az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal, amely egy idő után ügynökkéggé alakul át, olyan jogosítványokat fog kapni, amelyek adott esetben azt is jelenthetik, hogy a görög menekültügyi hatóság helyett elbírálhat menedékkérelmeket. Több száz európai uniós szakértő dolgozik Görögországban és sok feladatot át is vettek a görög hatóságoktól. Előző nap érkezett a hír, hogy tovább növelik az ott dolgozók számát és kérték a BÁH-ot is, hogy küldjenek ennek érdekében menekültügyi szakembereket. Két hét múlva lesz az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal igazgatótanácsi ülése, amelynek egyik napirendi pontja Görögország helyzetének az értékelése. Ez az intézmény évente legalább háromszor értékeli, hogy milyen előrehaladás történt a menekültügyi rendszer kiépítésében, megerősítésében. Minden tagállami előrejelzés arra utal, hogy október-novemberben jelentős változás lesz, és Görögország megítélése meg fog változni az Unió részéről is, hiszen már megkapta azt a támogatást, amely alapján helyt kell tudni állnia.

Lehel Balázs a plakátokkal kapcsolatban elmondta, hogy ijesztgető kampány zajlik a népszavazás kapcsán. Megkérdezte, hogy van-e olyan igény a BÁH vagy a BM részéről, hogy a népszavazás kapcsán szakmai párbeszédet kezdeményezzen a hátralévő néhány hétben.

Dr. Felkai László a kérdésre reagálva elmondta, hogy a Kormány kommunikációjával szemben egy kormányzati szerv természetesen nem fog ellenkampányba kezdeni.

Lehel Balázs megjegyezte, hogy nem várja el, hogy ellenkampányba kezdjenek. De a kormányzati szerveknek meglenne a lehetősége arra, hogy sokkal összetettebben folytassanak párbeszédet. A plakát alkalmatlan erre.

Dr. Felkai László elmondta, hogy amennyiben állampolgárok, önkormányzatok, önkormányzati érdekszövetségek megkeresik a BM-et, illetve a BÁH-ot, akár nyilvánosság előtt, akár levélben, arra legjobb tudásuk szerint válaszolnak. De országjáró kampányt nem fognak kezdeni.

Lehel Balázs megkérdezte, hogy nem tartanak-e attól, hogy túl jól fog sikerülni a kampány, abban az értelemben, hogy olyan félelmekre játszik rá, olyan hangulatot teremt, amelyben

romlani fog a rendőrség, illetve a BM képessége a saját feladatainak ellátására. Például, ha nagy tömegben jelennek meg olyan szélsőjobb oldali szervezetek a határon, akik azt gondolják, hogy a saját kezükbe kell venniük a migrációs krízis megoldását.

Dr. Felkai László elmondta, hogy attól nem tart a Kormány, hogy olyan hangulat lesz, amelyben nem tudja fenntartani a közbiztonságot vagy akár az államrendszert.

Lehel Balázs véleménye szerint a rendőrök nehezebb helyzetben lesznek, ha önjelölt rendőrök megjelennek.

Dr. Felkai László függetlenül az államigazgatásban folyamatban lévő létszámcsökkenéstől, a rendőrség létszáma most 48 ezer fő körül van, a NAV-ot és a katonaságot is számítva jóval 100 ezer fölött van. 140-150 ezer fő között lehet a kormánytisztviselők száma. Elég valószínűtlen, hogy ez az embertömeg nem tudja a közbiztonságot fenntartani.

Demeter Áron megkérdezte, hogy ha elég rendőrünk és katonánk van, akkor miért van szükség határvadászok toborzására.

Dr. Felkai László válaszában elmondta, hogy azért toboroznak határvadászokat, mert a rendőrség létszámát korábban megállapították, ezeknek az embereknek megvannak a feladataik. Krízishelyzettől függően 8-10 ezer embert folyamatosan el kell vonni a valódi munkától. A szerb határon többszörös létszámban vannak jelen, mint amennyi azokban a megyékben szolgálatot teljesítők száma lenne. Ezek a rendőrök nem tudják a saját feladataikat ellátni. Ezt egy ideig fent lehet így tartani, de ezek az emberek hiányoznak a saját szolgálati helyükről, pl. Ózdról, Várpalotáról. Ezt a létszámot pótolni kellett, vagy különben ott lenne olyan közbiztonsági lyuk, amit nem lehet befedni.

Aaron Stevens a megbeszélés bevezetőjében említettekkel kapcsolatosan megkérdezte, hogy mi számít eseménynek.

Dr. Felkai László válaszában elmondta, hogy esemény alatt azt érti, hogy ha nagyszámú illegálisan belépni akaró jelenik meg a határon, és úgy, mint egy évvel ezelőtt nem feltétlen a békés eszközöket választják. Esemény az is, ha a szerb határszakaszon kívül – a román vagy a horvát határszakaszokon – is megjelennek illegális bevándorlók. Ukrajna felől nem várható, mert az ukrán oldalon viszonylag nagy a határőrizet egyelőre.

Aaron Stevens a megkérdezte, hogy ha valaki vízbe fullad, az eseménynek számít-e.

Dr. Felkai László a kérdésre reagálva elmondta, hogy természetesen eseménynek számít, de ha egy ilyen esemény más országban történik, azért semmilyen felelősséget nem érez Magyarország.

Demeter Áron megkérdezte, hogy van-e a Kormánynak intézkedési vagy cselekvési terve, amire Miniszterelnök is utalt, hogy ha az EU-Törökország alku véget ér, emiatt újabb nagyobb számú menedékkérő érkezik a magyar határra, akkor mi lesz az eljárási rend, mi lesz a tranzitónakkal.

Dr. Felkai László válaszában elmondta, hogy minden attól függ, hogy mi lesz a fejlemény. Ha Törökország felmondja az egyezményt, akkor nem biztos, hogy Magyarországra nagyobb

nyomás fog nehezedni, mert sok más országon keresztül is mehetnek. Ha új veszélyhelyzetek alakulnának ki, arra megpróbál a Kormány gyorsan reagálni.

Demeter Áron megkérdezte, hogy az-e a magyar álláspont, hogy Görögországban és Olaszországban kell ezeket a menedékkérőket regisztrálni. Ezután mi történik a két országban feltorlódott néhány százezer emberrel? Érez-e Magyarország – mint EU-s tagország – kormánya felelősséget abban, hogy más tagországoktól átvegye menedékkérelmek elbírálását?

Dr. Felkai László elmondta, hogy a magyar álláspont egyértelmű. Elvileg Görögországban nem torlódhatnak fel emberek, hogyha Görögország külső határát kellően védnek. Magyarország felajánlott konkrét segítségeket is. Korábban az EU Bel- és Igazságügyi Tanácsának ülésén Görögország azt mondta, hogy nem igényli a magyar rendészeti erők segítségét, meg tudja oldani a helyzetet. Tehát a magyar álláspont szerint nem lehetséges, hogy Görögországban és Bulgáriában feltorlódjanak a menedékkérők, mert ha mindenki betartja a szabályokat, akkor őrzi a külső határt. Erről szól a schengeni egyezmény. Ha nagyobb létszámú tömeg jelenne meg Görögországban vagy Bulgáriában, akkor a Kormány megváltoztatná az álláspontját és hajlandó lenne relokálni. De jelen pillanatban nem, mert ennek nem lenne szabad előfordulnia rendeltetésszerű működés esetén. A két miniszterelnök találkozott egymással Szerbiában, további rendőri segítséget ajánlottunk fel a szerbeknek azért, hogy a szerb-bolgár határt őrizzék. A külső határ érdekében a Magyar Kormány nagyon nagy segítségeket nyújtott és kész nyújtani továbbra is.

Lehel Balázs elmondta, hogy a tapasztalat az, hogy rendeltetésszerű működés esetén is fel tudnak torlódni az emberek Görögországban és Olaszországban, mert napi több száz, esetenként több ezer embert mentenek ki a Földközi-tengerből. Ha a schengeni határőrizet kiválóan működne Olaszországban és Görögországban, még akkor is van egy nyomás, ami a rendszert terheli. Véleménye szerint ez szolidaritási kérdés. Ha megjelenik tízezer ember, akit a Földközi-tengerből mentenek ki a hatóságok, akkor adódhatnak olyan pillanatok, amikor ennek a két országnak a hatóságai nem tudnak ezzel egyedül megbirkózni. Így a relokáció kérdése újra és újra napirendre fog kerülni még a rendeltetésszerű működés mellett is.

Dr. Felkai László válaszában jelezte, hogy korábban is az volt a magyar álláspont, hogy nem a relokációt utasítjuk el, hanem a relokációnak a külső határ őrizetével szembeni előtérbe helyezését. Ha a külső határ védelme érdekében mindenki mindent megtesz, az Európai Uniót is beleértve, és mégis sokan érkeznek, akkor a relokáció kérdését Magyarország újragondolja. Az 1990-es évek végén, a 2000-es évek elején, Magyarország csatlakozása előtt, a Delors Bizottság részéről felmerült a befogadó állomások EU területén kívüli létesítése. Tehát az EU-n kívül, olyan helyre szállítják ezeket a személyeket, ahol elbírálják a kérelmüket.

Lehel Balázs jelezte, hogy a debreceni tábor bezárásra került, és többször hallották már, hogy decemberben a bicskei tábornak is hasonló lesz a sorsa. Megkérdezte, hogy mi a terv arra vonatkozóan, hogy mi történik azokkal az emberekkel, akik menekültstátuszt kapnak Magyarországon, az ő lakhatásuk hogyan lesz megoldva?

Dr. Felkai László hangsúlyozta, hogy akik megkapták a védelmet, azoknak a jelenlegi szabályok alapján el kell hagyniuk a tábort, a kérdés arra vonatkozik, akik eljárás alatt állnak.

Lehel Balázs jelezte, hogy egy hónapjuk van a táborba a védelmet kapott személyeknek is.

Dr. Felkai László elmondta, hogy tavaly a krízisidőszakban is volt egy tábor Szentgotthárdon, ami bezárásra került. Ha nagyon szükséges, akkor ott ismét meg lehet nyitni a befogadó állomást, Kiskunhalason van még üres férőhely, de Körmenten is van lehetőség befogadni embereket. A bicskei befogadó állomás bezárásának oka, hogy 3-4 hónappal ezelőtt a Kormány úgy döntött, hogy lakott területen lehetőség szerint ne legyenek táborok. Körmenten egy rendőrségi objektumban van a befogadó állomás, Szentgotthárdon és Kiskunhalason is lakott területen kívül helyezkedik el a tábor. Tehát nem azért lett bezárva Debrecen sem, mert létszámcökkentésre került sor, hanem lakott területen volt.

Demeter Áron megkérdezte, hogy télen mi a terv a körmendi befogadó állomással kapcsolatban, mivel ott sátrak találhatóak.

Dr. Végh Zsuzsanna tájékoztatta a jelenlévőket, hogy az említett sátrak téliesíthetők és fűthetők is. Jelenleg 20 fő tartózkodik Körmenten, a befogadó intézmények kapacitásának kihasználtsága kb. 30-35%-os. Ebből adódóan nagyon hideg idő esetén másik befogadó állomást igénybe tudnak venni.

Dr. Felkai László jelezte, hogy kapott olyan sátrakat is a BÁH, amelyeket sokkal hidegebb időben használnak Észak-Európában, de ezeket egyelőre nem állították üzembe.

Demeter Áron megkérdezte, hogy miért kell Bicskét bezárni, ami egy épület.

Dr. Felkai László jelezte, azért, mert lakott területen van és zavarja a helyi lakosságot, mivel nem zárt táborról, hanem nyitott befogadó állomásról van szó.

Demeter Áron megkérdezte, hogy a Kormány készített-e valamilyen közvélemény-kutatást arról, hogy a helyieket zavarják a menedékkérők? Tudomásuk szerint problémamentes volt a bicskeiek és a menedékkérők között a viszony.

Dr. Felkai László hangsúlyozta, hogy a belügyminisztérium kb. kéthavonta kap levelet, a lakosság által választott bicskei polgármestertől, képviselőtestülettől és alpolgármestertől a lakossági panaszokkal, tiltakozásokkal kapcsolatban.

Demeter Áron hangsúlyozta, hogy ez esetben ez az önkormányzat kérése.

Lehel Balázs megkérdezte, hogy a lakott területen kialakításra kerülő nyitott befogadó állomásoktól azt várja-e a Kormány, hogy nem zavarják majd a lakosságot? Ezek az emberek is be fognak majd járni a városba, ezért nem hiszi, hogy ez megoldja a problémát.

Dr. Felkai László válaszában elmondta, hogy kisebb konfliktushelyzetet jelent, ha nem lakott területen vannak a táborok.

Lehel Balázs megkérdezte, hogy a Vámosszabadiban található befogadó állomást is tervezi-e bezárni a Kormány?

Dr. Felkai László jelezte, hogy nem.

Acsai Balázs a Kalunba Szociális Non-profit Kft. képviselőjeként megkérdezte, hogy az integrációval kapcsolatban tervezi-e a Kormány valamilyen szervezettebb irányutatást? Egyházi alapítású szervezetként az integráció tekintetében tudják leginkább kifejteni a

tevékenységüket. Jelenleg az állami források kiürültek ebben a tekintetben, viszont úgy tűnik, hogy a civil szervezeteknek nem elég céltudatos ebben a tekintetben a tevékenységük. Hiányzik, hogy ezen a területen valakinek legyen olyan ellátási kötelezettsége, ami garantálja a nemzetközi védelemben részesített személyek számára a biztonságos, kiszámítható jövőt. A Menekültügyi és Migrációs Alap forrásainak lehívása során, a pályázatok tervezésénél látszik, hogy különböző az orientáltsága az egyes pályázóknak. Bizonyos területeken, amiken nincs semmilyen szakmai kockázat, például kulturális érzékenységgel kapcsolatos projektek esetében négyszeres a forrás lehívásának az igénye. Egyéb területeken, ahol sokszor egyedüli pályázók (pl.: nyelvtanfolyam, lakhatási integráció), látszik a hiány. Munkájuk során az állami szervekkel való együttműködéshez, a lakossággal való kommunikációhoz, az utóbbi időben úgy látják, hogy szükségük lenne további támogatásra, mivel bizonyos alapkérdéseket nem tudnak már megoldani. Jelezte **Acsai Balázs**, hogy 2009 óta az integrációval kapcsolatos minden területen megfordult, és munkája során az a kérdés merült fel, hogy miért nem lehet olyan projekteket tervezni, amiben az állam megszervezi a minőségbiztosítási rendszert. Komplex, a szakterületek összefonódására vonatkozó pályázatok kiírására volna szükség. Erre pályázhatnának civil szervezetek is, ha azt mondják, hogy náluk van a szakmai tudás és ezért vállalják a felelősséget is. Ez a Kalunba Non-profit Kft.-től nem idegen, mert nagyon kockázatos programokat hajtanak végre, például a lakhatási támogatás tekintetében. Lakásokat bérelnek védelemben részesített személyeknek, amelyet évek óta folytatnak káresemény és elszámolási probléma nélkül. Azonban ehhez kell olyan támogatási forma, amiben látszik, hogy az állam és a civil szervezetek együtt dolgoznak a helyi közösségek bevonásával. Az utóbbi időben megszorodtak azok az egyházi közösségek is, akik szívesen dolgoznának ezen a területen, és sok megkeresés érkezik, hogy dolgozzanak együtt, szervezeten. Megkérdezte, hogy lehetséges-e egy ezzel kapcsolatos terv készítése vagy mintaprogram elindítása?

Dr. Végh Zsuzsanna elmondta, hogy a BÁH szervezésében, együttműködő civil szervezetekkel lezajlott megbeszélés ezeket a kérdéseket ölelte fel. A BÁH minden pályázat segítségével, kidolgozásában, a legfontosabb irányok meghatározásában is együttműködő partner. Példaként említette, hogy a Menedék Egyesülettel konkrétan tárgyaltak olyan lehetőségekről, ami a munkaerőpiacon való boldogulás elősegítését célozná, akár speciális munkaprogram indításával. Véleménye szerint az uniós források kifejezetten integrációs célból nagyon sok területen lehívhatók és jól hasznosíthatók. Az egyik neuralgikus pont a lakhatási feltételek megteremtése. **Dr. Végh Zsuzsanna** megköszönte a Kalunbának és a Baptista Szeretetszolgálatnak az eddigi értékes segítséget ebben a tekintetben és jelezte, hogy ezt a fajta együttműködést a jövőben bővíteni is lehetne.

Dr. Felkai László a pályázatokkal kapcsolatban felajánlotta a BM segítségét, ha a pályázat kiírásában vagy kezelésében valami probléma adódna.

Acsai Balázs megjegyezte, hogy a pályázással az a baj, hogy a harmadik országbeli bevándorlók és azon belül a menekültek legtöbb esetben nem szerepelnek megkülönböztetett módon. A nemzetközi védelemben vett személyeknek a lakhatási célterületen van lehetőségük arra, hogy prioritálan vegyenek részt. A lakhatási intézkedéssel az a probléma, hogy önmagában értékes lakhatási támogatás nem létezik, hogyha a lakhatási programban nincsen benne az a lehetőség, hogy a támogatottak olyan képesség- és készségfejlődést érjenek el, hogy utána önálló életre képesek legyenek. A Református Egyháznak volt egy nagyon jól működő programja, amelyen az utolsó két évben 13-an szereztek integrált nyelvoktatás keretében magyar, mint idegen nyelv nyelvvizsgát. Ebből a mintaprogramból ezt az elemet kivették, arra való hivatkozással, hogy van más terület, ami nyelvoktatásról szól. A szakmai

munkáját elismerték ezen a területen, pályáztak nyelvoktatásra, amelyet meg is nyertek, de ennek ellenére véleménye szerint továbbra is szükség lenne arra, hogy a nemzetközi védelembe vett személyeknek legyen valami prioritásuk. Mert önmagában csak a lakhatási támogatás nem ér semmit. Ha nem végezhetik a munkájuk során ezeket a tartalmi elemeket, akkor nem foglalkoznának a lakhatással sem. A lakhatásra 1 forintot sem érdemes költeni, hogyha nincs benne a fejlődés lehetősége. Márciusban kezdték el az idej projekt megvalósítását egyházi adományokból, önerőből, nyelvoktatás és minden nélkül és így is elérték azt – integrált program részeként –, hogy munkába álltak menekültek normális szerződéssel. Ezeknek a komplex szolgáltatásoknak együtt kell megvalósulniuk, tapasztalatuk az, hogy konkrét iránymutatás, kötelezettség felvállalás nélkül a civil szervezetek együttműködése nem valósul meg. **Acsai Balázs** megjegyezte, hogy gyakorlati programok megvalósításakor megbízható partnerük csak a Református Egyház és a BÁH.

Dr. Felkai László felajánlotta a segítséget, hogy a pályázat kiírása ne legyen gátja a munkájuknak. Megjegyezte, hogy az integrációs szerződés pont erről szólt, és azért szűnt meg, mert a menedékkérők 80 %-a felvette a pénzt és elment Nyugat-Európába.

Lehel Balázs megjegyezte, hogy a Menekültügyi és Migrációs Alapnak a nemzeti programjai lényegesen korábban születtek, mint ahogy az integrációs támogatások megszűntek. Ezzel kapcsolatban megkérdezte, hogy van-e annyi pénz az EU-s alapokban, hogy a hiányzó támogatásokat ki lehessen ezekből pótolni, illetve van-e annyi rugalmasság a magyar hatóságok és az EU Bizottság tárgyalásaiban, hogy lehessen ezeket az alapokat olyan mértékben módosítani, hogy erre az új célra megfelelő mennyiségű forrást lehessen mozgósítani.

Dr. Felkai László a válasza reagálva elmondta, hogy a belügyi kezelésű alapok esetében tudatosan írták ki két évre a pályázatokat, hogy ne kössék le a pénzeket. Így a rugalmasság és pénz is megvan benne. Hamarosan lejár az első két év, és csinálják a következő programcsomagot.

Lehel Balázs Lázár János miniszter úr korábbi nyilatkozatával kapcsolatban – miszerint az a cél, hogy az EU-s források nagy részét 2018-19-re szeretné leszerződni a Kormány – megkérdezte, hogy nem tartanak-e attól, hogy egyéb területek mellett ezen a területen is egy újabb finanszírozási rés fog keletkezni a hét éves finanszírozási ciklus miatt.

Dr. Felkai László válaszában elmondta, hogy Lázár miniszter úr ezt a nagy alapokra – a strukturális és kohéziós alapokra – mondta. Magyarország hét év alatt 6-7000 milliárd forint körüli összeget kap, ezzel szemben a két belügyi alap mindössze 19-20 milliárd forint. Tehát ezt nem kell lekötni a ciklus végéig.

Dr. Felkai László további hozzászólás hiányában az ülést lezárta.

Hangfelvétel alapján készítette:Józsa Teodóra titkársági referens, Gacsó-Kovács Anna titkársági ügyintéző

Látta: Szabó-Princz Viktória titkárságvezető

Jóváhagyta:Dr. Felkai László közigazgatási államtitkár